

PROTOCOL HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING

Door CvB vastgesteld op 22 april 2024

Bij direct gevaar: bel 112

Voor overleg, advies en melden: Veilig Thuis 0800-2000 (gratis en 24/7 bereikbaar)

deze organisatie beschikt over het

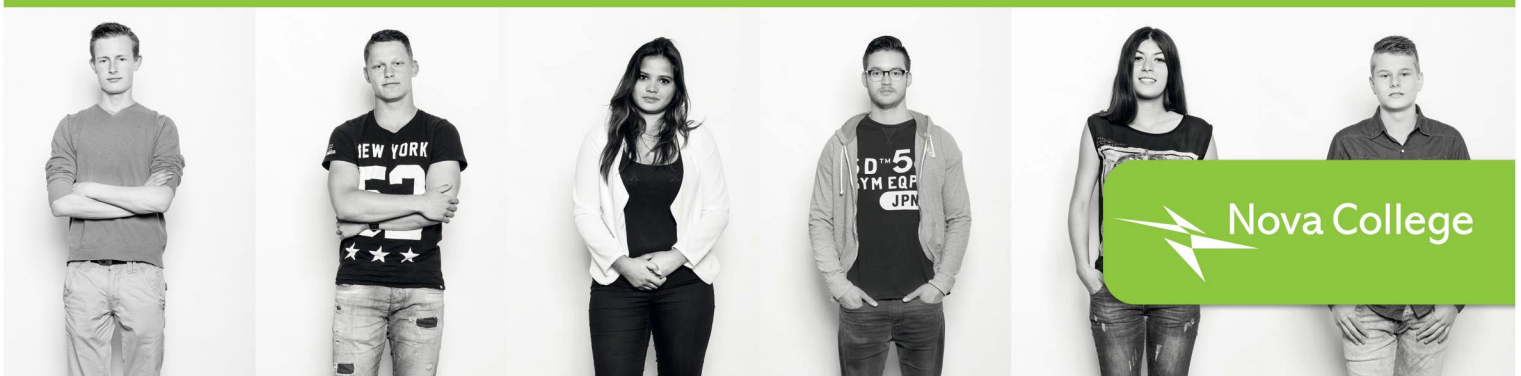
KEURMERK MELDCODE

HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING

LVA!
aandacht voor huiselijk geweld

De vereniging voor
aandachtsfunctionarissen
huiselijk geweld en kindermishandeling
keurmerkmeldcode.nl

K3183 Geldig tot 03-04-2026

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Meldnormen en wettelijk verplichte stappen bij signalen	3
2.1	Meldnormen: in welke situaties moet er gemeld worden bij Veilig Thuis?	3
2.2	Overzicht wettelijk verplichte stappen in het geval je huiselijk geweld/kindermishandeling signaleert	4
3	Omschrijving van de 5 stappen van de meldcode	5
3.1	Stap 1: De medewerker brengt de signalen in kaart en doet de kindcheck	5
3.2	Stap 2: De medewerker consulteert de AF, raadpleegt zo nodig Veilig Thuis en een letselschadedeskundige	7
3.3	Stap 3: De medewerker voert een gesprek(ken) met de student en betrokkenen	7
3.4	Stap 4: De medewerker weegt de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling	7
3.5	Stap 5: De medewerker en de AF beslissen samen met Veilig Thuis over het vervolg	9
4	Wettelijke verplichtingen volgens de Wet Meldcode	10
4.1	Verantwoordelijkheid voor de stappen	10
4.2	Vertrouwelijke informatie	10
4.3	Documenteren	10
4.4	Instructie gebruik Kindcheck	10
4.5	Deskundigheid specifieke vormen van geweld	10
4.6	Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim	10
4.7	Verwijsindex	11
5	Participatie van jongeren	12
5.1	Leg termen uit	12
5.2	Geef informatie over het proces	12
5.3	Geef informatie over veilig opgroeien	12
5.4	Vertel dat de student recht op een eigen mening heeft	12
5.5	Vraag en luister naar de visie van de student	12
5.6	Betrek de mening van de student in de besluitvorming	13
5.7	Wat te doen als een student zelf vertelt over de situatie thuis; disclosure	13
5.8	Steun de student	13
5.9	Algemene tips voor gesprekvoering	13
6	Bijlage 1: Definities en voorbeelden van acute- en structurele onveiligheid en disclosure	14

1 Inleiding

Een jongere moet zich goed kunnen ontwikkelen. Als het thuis onveilig of niet veilig genoeg is, heeft dat invloed op de ontwikkelingsmogelijkheden en opleidingsmogelijkheden van een student.

Dit protocol beschrijft hoe iedere medewerker moet handelen als hij/zij huiselijk geweld en/of kindermishandeling vermoed of signaleert bij een mbo of vavo-student (of familielid daarvan) van het Nova College. Doel van deze aanpak is om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te hebben en om vervolgens zorgvuldig en daadkrachtig te handelen. Organisaties die werken met kinderen en volwassenen moeten een meldcode hebben en medewerkers in staat stellen om daarmee te werken.

Als er in dit protocol over 'de medewerker' gesproken wordt, dan bedoelen we de medewerker die een situatie van huiselijk geweld en/of kindermishandeling vermoed of signaleert.

Aandachtsfunctionaris (AF)

Het is de verantwoordelijkheid van iedere medewerker van Nova College om te handelen volgens dit protocol. Maar de medewerker is niet alleen verantwoordelijk: de medewerker kan de hulp inroepen van een aandachtsfunctionaris. Dit is een collega van het Nova College, vaak iemand van Pluspunt. Deze aandachtsfunctionaris (AF) is beschikbaar voor consultatie over bijvoorbeeld de interpretatie van signalen, hij/zij kan ondersteunen bij de te ondernemen stappen, kan bij gesprekken aanwezig zijn, kan helpen bij het documenteren en kan ondersteunen in het contact met Veilig Thuis. De precieze rol van de AF zal per casus, en per medewerker die de casus signaleert, verschillen omdat de situaties vaak heel uiteenlopend zijn.

De actuele namen van de aandachtsfunctionarissen zijn te vinden op de [Portalsite van Pluspunt](#).

2 Meldnormen en wettelijk verplichte stappen bij signalen

2.1 Meldnormen: in welke situaties moet er gemeld worden bij Veilig Thuis?

Het is verplicht als medewerker van Nova College om een melding te doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure:

Acute onveiligheid – bel 112

Een student die in direct fysiek gevaar is: wiens veiligheid in de komende dagen niet gegarandeerd en die direct bescherming nodig heeft.

Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een medewerker allereerst in of de betrokkene acuut gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek, psychisch of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Disclosure/onthulling

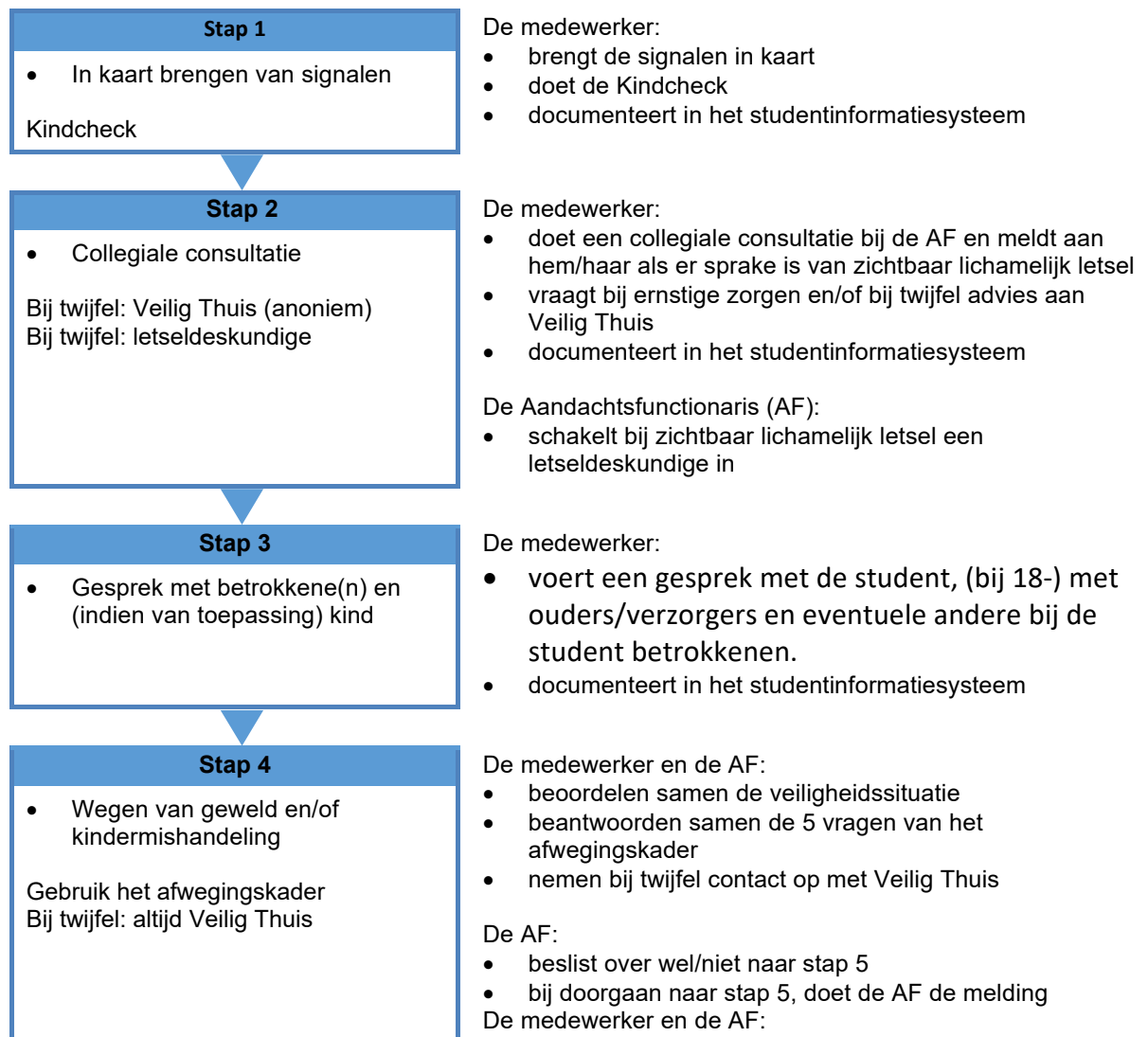
Het gaat hierbij om slachtoffers die uit zichzelf een medewerker om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich daarover uitspreken. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Dit noemen we *disclosure* oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid van zichzelf of gezinsleden.

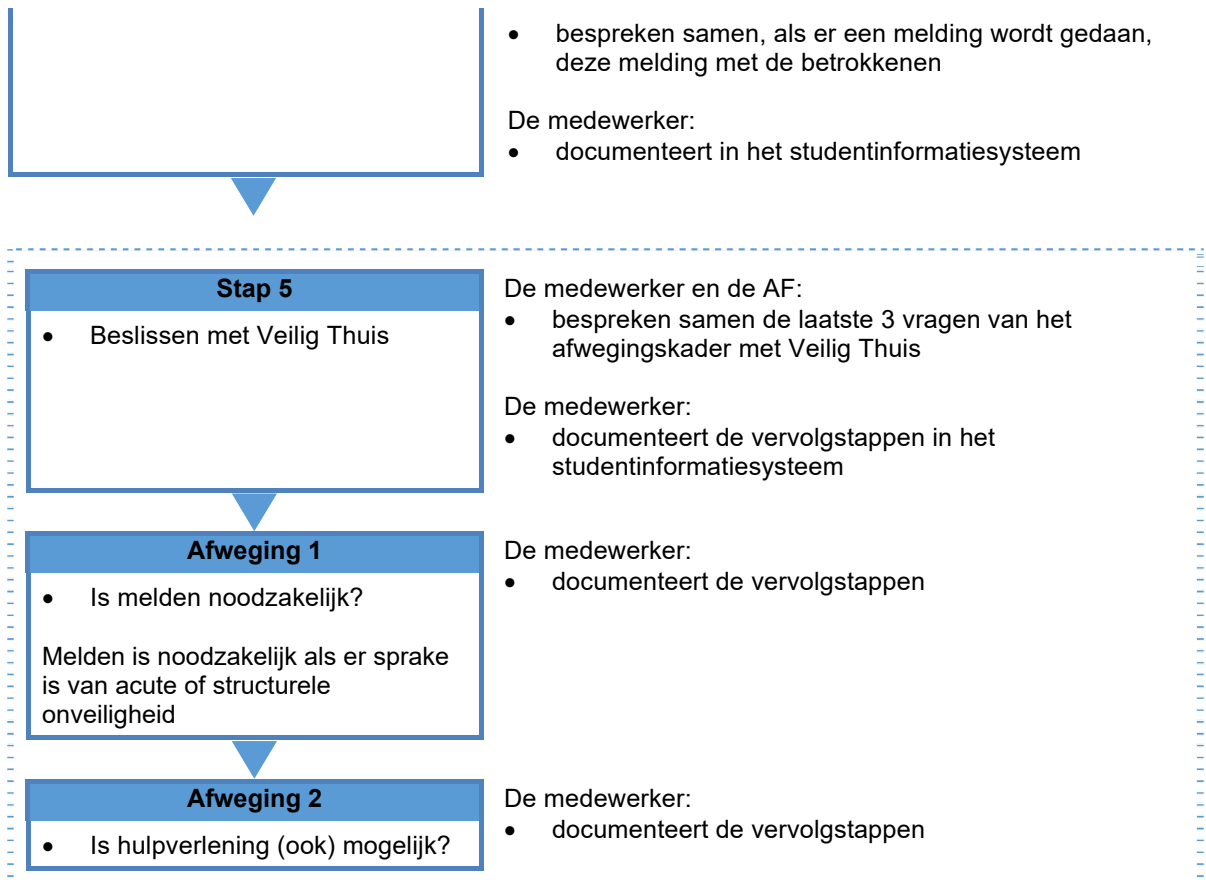
2. In alle **andere** gevallen waarin de medewerker merkt dat hij/zij (gelet op competenties, verantwoordelijkheden en professionele grenzen) in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer je hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling en je constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure zijn te vinden in bijlage 1.

2.2 Overzicht wettelijk verplichte stappen in het geval je huiselijk geweld/kindermishandeling signaleert

Onderstaande 5 stappen doorloopt de medewerker van Nova College die iets signaleert, verder te noemen 'de medewerker'. De Aandachtsfunctionaris (AF) kan zo nodig in alle stappen ondersteunen en de AF doet ook de eventuele daadwerkelijke melding bij Veilig Thuis. De medewerker doet steeds verslag in het Studentinformatiesysteem. In het hoofdstuk 3 worden onderstaande stappen uitgebreid toegelicht.

In het volgende hoofdstuk worden deze stappen uitgebreid toegelicht.

3 Omschrijving van de 5 stappen van de meldcode

De aangesprokene in (in alle 5 stappen van) dit stappenplan is de medewerker die iets signaleert (verder te noemen 'de medewerker'). De Aandachtsfunctionaris (AF) kan zo nodig in alle stappen ondersteunen.

Is er sprake van een noodsituatie en gevaar voor de student of anderen, bel de politie (112) en Veilig Thuis (0800-2000).

3.1 Stap 1: De medewerker brengt de signalen in kaart en doet de kindcheck

- De medewerker brengt, indien nodig met ondersteuning van de AF, de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten in kaart en legt deze vast. Heb jijzelf geen contact met de student, dan kun je toch signalen vastleggen over de situatie waarin deze student zich mogelijk bevindt.
- De medewerker doet de Kindcheck als er minderjarige kinderen in het gezin van de student zijn, zie voor meer informatie de alinea hieronder.

- Betreffen de signalen huiselijk geweld of kindermishandeling gepleegd door een beroepskracht, dan meldt de medewerker de signalen bij de leidinggevende of de directie. In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing.
- In het geval van schadelijke traditionele praktijken; dan versnelt de medewerker het doorlopen van de meldcode.

Aandachtspunten voor de medewerker:

- Beschrijf je signalen zo feitelijk mogelijk. Geen aannames.
- Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht.
- Leg de contacten over de signalen vast.
- Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd en check bij deze bron of de informatie juist genoteerd is.
- Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.
- Leg vast welke stappen worden gezet.
- Leg vast welke besluiten worden genomen.
- Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van de signaleringsvragen in het Studentinformatiesysteem.
- Documenteer deze signalen in het Studentinformatiesysteem.

Instructie gebruik Kindcheck voor de medewerker

De Kindcheck is aan de orde waarin je je, vanwege de situatie van de student, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen in het gezin. Bijvoorbeeld in geval van een depressie bij ouders, verslaving, dreigende huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging, et cetera. De kindcheck geldt ook voor nog ongeboren kinderen.

Leg eerst vast door welke signalen bij de ouder(s) je twijfelt over de veiligheid van de kinderen. Volg daarna de stappen van de meldcode die ervoor zorgen dat er verder onderzoek plaatsvindt en dat er zo nodig passende hulp komt.

Schadelijke traditionele praktijken

Schadelijke traditionele praktijken zijn bijvoorbeeld eer gerelateerd geweld en meisjesbesnijdenis.

Er gelden dan specifieke aandachtspunten voor de medewerker:

- Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Raadpleeg in deze zaken altijd Veilig Thuis. Het collectieve karakter van deze vorm van geweld vraagt specifieke expertise.
- Let op: neem zonder dit overleg met Veilig Thuis **geen** contact op met familie of bekenden en houdt de kring van mensen die ervan weten zo klein mogelijk. Het niet volgen van deze aanwijzing kan ernstige gevolgen hebben voor het slachtoffer.
- Bij **acute bedreiging** van de veiligheid; bel 112 en versnel de stappen van de meldcode. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden.
- De medewerker documenteert de uitkomsten van het overleg met Veilig Thuis of andere deskundigen in het Studentinformatiesysteem.

3.2 Stap 2: De medewerker consulteert de AF, raadpleegt zo nodig Veilig Thuis en een letselschadedeskundige

- De medewerker consulteert de AF.
- De medewerker vraagt bij twijfel advies aan Veilig Thuis. Dit kan op basis van anonieme gegevens over de student.
- Als er sprake is van zichtbaar lichamelijk letsel, neemt de medewerker contact op met de AF, zodat de AF een letselschadedeskundige kan inschakelen.
- De medewerker documenteert de uitkomsten van de collegiale consultatie, het eventuele advies van Veilig Thuis en genomen besluiten in het Studentinformatiesysteem.
- De AF kan de medewerker adviseren en ondersteunen bij deze stap.

3.3 Stap 3: De medewerker voert een gesprek(ken) met de student en betrokkenen

- De medewerker, bespreekt de signalen met de student.
- Omdat het vaak situaties betreft in de huiselijke sfeer, wordt bij studenten onder 18 jaar een gesprek met de ouders/verzorgers gevoerd. De medewerker bereidt het gesprek met de ouders/verzorgers voor met de student en de AF. Denk aan: welke onderwerpen moeten aan de orde komen, in welke volgorde, wat is daarbij voor de student belangrijk, wie heeft welke rol, wie documenteert het gesprek, etc.. Het protocol dient als ondersteuning hierbij en de AF helpt en kan bij het gesprek aanwezig zijn.
- De medewerker documenteert de uitkomsten van de gesprekken.
- De AF kan de medewerker adviseren en ondersteunen bij deze stap.

Let op: als de veiligheid van de student, die van de medewerker, of die van een ander in het geding is, dan kan de medewerker in overleg met de AF afzien van een gesprek met de ouders/verzorgers.

3.4 Stap 4: De medewerker weegt de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

Stap 4, de beoordeling van de veiligheid, bestaat uit een drietal onderdelen:

A. *De medewerker weegt samen met de AF, op basis van de signalen, het ingewonnen advies en het gesprek met de student, het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling.*

De medewerker beantwoordt samen met de AF onderstaande 5 vragen van het afwegingskader:

	1	<i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 3 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i> Nee: Afsluiten en vastleggen in het Studentinformatiesysteem. Ja: Ga verder met afweging 2.
Meldnorm 1	2	<i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 3 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i> Nee: Ga verder met afweging 3.

		Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.
Meldnormen 2 en 3	3	<i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Ga verder met afweging 4.
	4	<i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.
	5	<i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

De medewerker, met ondersteuning van de AF, documenteert de antwoorden op de 5 afwegingsvragen, inclusief de reacties van Veilig thuis in het Studentinformatiesysteem.

B. De medewerker gaat in gesprek met student en/of ouder

De medewerker, met ondersteuning van de AF, bespreekt de antwoorden op de 5 vragen van het afwegingskader met de student. Als het voornemen is om hierna stap 5 van de meldcode uit te voeren, dan vertelt de medewerker de student dat er een registratie bij Veilig Thuis zal plaatsvinden. De melding wordt dus niet in deze stap gedaan, maar in stap 5.

Inhoud van dat gesprek:

1. De medewerker licht zijn antwoorden op de vragen van het afwegingskader toe. En waarom hij (als dat aan de orde is) van plan is een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is.
2. De student wordt uitdrukkelijk gevraagd om een reactie.
3. In geval van bezwaren van de student, worden de bezwaren besproken met de student met als doel instemming van hem te verkrijgen om tot melding over te gaan.
4. Is dat niet mogelijk, dan weegt de medewerker de bezwaren af tegen de noodzaak om de student of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Hij betreft in zijn afweging de vragen van het afwegingskader.

Let op: de medewerker kan alleen in zeer uitzonderlijke gevallen afzien van een gesprek met de student, alvorens een melding te doen; als de veiligheid van de student, die van jezelf, of die van een ander in het geding is.

Als de medewerker afziet van een gesprek met de student alvorens de melding te doen: wees je dan bewust dat het nog steeds cruciaal blijft om transparant te documenteren en te beschrijven wat je hebt gedaan, wanneer je dat hebt gedaan en waarom je dat hebt gedaan. Zodat je er eventueel later op elk moment wel open over kunt communiceren met de student en je motivatie en beweegredenen kunt toelichten.

- C. *Komt de medewerker tot de conclusie dat hij, met de AF, zal melden dan volgt stap 5 (zie hieronder). De medewerker documenteert zijn afwegingen in het Studentinformatiesysteem.*

3.5 Stap 5: De medewerker en de AF beslissen samen met Veilig Thuis over het vervolg

De medewerker en de AF bespreken met Veilig Thuis de afwegingen 3 tot en met 5 van het afwegingskader (zie boven). Om de volgende vragen te kunnen beantwoorden:

- Is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk?
- Is externe hulp inzetten/organiseren (ook) mogelijk?
- Of is een combinatie van externe hulp én melden bij Veilig Thuis de beste vorm?

De medewerker en AF voeren dit gesprek op basis van de bevindingen die de medewerker gedocumenteerd heeft in het in het Studentinformatiesysteem.

Als melden noodzakelijk is, dan doet de AF de feitelijke melding bij Veilig Thuis.

Als de inzet van externe hulp nodig is, neemt de AF contact op met de trajectcoördinator die verbonden is aan de opleiding waar de student studeert. Samen overleggen zij over welke hulp het best kan worden ingezet. Als er interne begeleiding wordt ingezet, dan coördineert en monitort de trajectcoördinator dat. Als er externe hulp nodig is, dan neemt de trajectcoördinator contact op met die hulporganisatie om de hulp aan te vragen. De coördinatie van die externe hulp ligt vervolgens bij de externe partij. De trajectcoördinator houdt wel waar nodig contact met de externe hulporganisatie.

De studieloopbaanbegeleider (slb'er) heeft een belangrijke rol in het signaleren van veranderingen in het welzijn van de student. Als blijkt dat de (in- of extern) ingezette hulp niet voldoende is, dan doorloopt de AF het protocol opnieuw.

De medewerker die gesignaleerd heeft, documenteert, samen met de AF, de beslissing en de argumenten van deze stap in het Studentinformatiesysteem.

4 Wettelijke verplichtingen volgens de Wet Meldcode

4.1 Verantwoordelijkheid voor de stappen

De medewerker doorloopt de stappen van de meldcode in dit protocol. De AF kan hierbij zo nodig ondersteunen.

4.2 Vertrouwelijke informatie

De wet Meldcode gaat vóór de AVG. De AVG is namelijk een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van kindermishandeling. Daarom geldt als algemene regel dat een specifieke wet prevaleert boven de algemene norm van de AVG. Het recht om dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing. De medewerker documenteert alle stappen en deze informatie is niet inzichtelijk voor derden.

4.3 Documenteren

De medewerker documenteert iedere stap van het proces in het Studentinformatiesysteem.

4.4 Instructie gebruik Kindcheck

Doel van de kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De kindcheck vindt door de medewerker plaats in stap 1 van de meldcode. Zie daar een toelichting op het gebruik ervan.

4.5 Deskundigheid specifieke vormen van geweld

Specifieke vormen van geweld zijn bijvoorbeeld eer gerelateerd geweld en (meisjes)besnijdenis, ook wel schadelijke traditionele praktijken genoemd. Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) schadelijke traditionele praktijken. Zie stap 1.

4.6 Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

Het beroepsgeheim van de schoolmaatschappelijk werker of de zwijgplicht van een medewerker is een belangrijke voorwaarde voor effectieve begeleiding. De vertrouwensrelatie met een student is van wezenlijk belang. Toch kunnen er situaties zijn waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van de zwijgplicht/het beroepsgeheim noodzakelijk is. Dit is het geval bij ernstige vormen van huiselijk geweld of kindermishandeling, waarbij de betrokkenen zelf niet of onvoldoende mee kunnen of willen werken.

Ondanks zwijgplicht kun je melden

De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin iemand zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als de student daar geen toestemming voor geeft. Daarnaast

biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over student te verstrekken als Veilig Thuis daar in een onderzoek naar vraagt.

Aandachtspunten

- Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken.
- Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de medewerker de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met een deskundige collega en zo nodig ook (op basis van anonieme cliëntgegevens) advies vraagt aan Veilig Thuis.
- Verder is het van belang dat de aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is gedocumenteerd, en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest.
- Zorg dat alle stappen van de meldcode zorgvuldig zijn doorlopen en dat de gesprekken met de betrokkene(n) zijn gevoerd.

4.7 Verwijsindex

Het Nova College is niet aangesloten bij de Verwijsindex.

5 Participatie van jongeren

Voor jongeren die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen.

In je contact met studenten over huiselijk geweld en mishandeling zijn de volgende 9 aandachts- en actiepunten van belang:

5.1 Leg termen uit

Wees je als medewerker bewust dat sommige termen voor een student vragen oproepen. Zoals de AF. Dit is de AandachtsFunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit is een medewerker van Nova College. Hij of zij is deskundig op dit onderwerp en heeft de taak om gesprekspartner te zijn voor studenten en medewerkers in het geval (iemand vermoed dat) een student thuis in de knel zit.

En Veilig Thuis; dit is een organisatie die advies geeft en ondersteuning biedt aan iedereen die te maken heeft met huiselijk geweld. Voor als jezelf betrokken bent of iemand uit je omgeving dat is. Ze helpen om de onveilige situatie te doorbreken.

5.2 Geef informatie over het proces

Geef informatie aan de student en of ouder over:

- Wie wat aan het doen is.
- Waarom diegene dit aan het doen is.
- Wanneer dit gebeurt.
- Wat de zorgen zijn.
- Welke besluiten er genomen worden, door wie, over wat en wanneer.
- Wanneer er terugkoppeling is van bijv. Veilig Thuis en waarover.
- Mogelijkheden voor de jongere voor participatie, meedenken, mening geven.
- Recht op klacht of verzet.

5.3 Geef informatie over veilig opgroeien

Informeer als medewerker de student over het recht om veilig op te groeien en wat een normale omgang tussen ouder en kind is. 'Onschuldig' de student, door bespreekbaar te maken dat het huiselijk geweld nooit de verantwoordelijkheid van de student is. *Wat het gedrag van de student ook mag zijn, het mag nooit leiden tot huiselijk geweld.*

5.4 Vertel dat de student recht op een eigen mening heeft

Betrek de student bij het proces van het doorlopen van het stappenplan en wijs de student erop dat de mening van de student meegewogen wordt.

5.5 Vraag en luister naar de visie van de student

Geef informatie aan de student en luister naar de visie van de student, met betrekking tot:

- Diens mening over bestaande zorgen.
- De door de student geopperde oplossingen.
- Diens mening over voorgestelde beslissingen.

Neem de inbreng van de student mee in je overwegingen en gesprekken met anderen.

5.6 Betrek de mening van de student in de besluitvorming

Gedurende het gehele proces van het stappenplan van de meldcode bespreek je met de student de inhoud van de stappen, waarbij je de mening van de student meeweegt in de besluiten die je neemt.

5.7 Wat te doen als een student zelf vertelt over de situatie thuis; disclosure

We spreken van disclosure als studenten uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling, of zich hierover uiten zonder hulp te vragen. Dit betekent veelal dat de student een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. In dit geval bespreekt de medewerker de route van de meldcode met de student en bepaalt samen de vervolgstappen, bijv. direct contact met Veilig Thuis.

5.8 Steun de student

Blijf de student in alle stappen steunen. Vertel de student over de mogelijkheid om met een schoolmaatschappelijk werker te spreken. Vraag of de student daar behoefte aan heeft. Of misschien aan andere hulpverlening buiten school.

5.9 Algemene tips voor gesprekvoering

Voor actuele tips, zie de site van Augeo. Bijvoorbeeld; [Tips voor een goed gesprek met een kind | Augeo Foundation](#).

6 Bijlage 1: Definities en voorbeelden van acute- en structurele onveiligheid en disclosure

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd.

Verschillende vormen van huiselijk geweld vallen onder deze brede definitie:

- **Kindermishandeling** is elke vorm van, voor het zorgafhankelijke kind en/of de jong volwassene, bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie het zorgafhankelijke kind en/of de jong volwassene in een afhankelijkheidsrelatie staat, actief of passief, opdringen waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan het zorgafhankelijke kind en/of de jong volwassene in de vorm van fysiek letsel of psychische stoornissen”.
- **Partnergeweld** is al het handelen of nalaten van handelen ten opzichte van de vrouw/man door degenen die in een persoonlijke relatie met de vrouw/man staan, waardoor deze (herhaaldelijk) lichamelijke, psychische of materiële schade lijdt, dan wel vermoedelijk zal lijden.
- **Ouderenmishandeling** is het handelen of nalaten van handelen van al degenen die in een persoonlijke of professionele relatie staan tot de oudere, waardoor deze persoon (herhaaldelijk) lichamelijke en /of, psychische en /of materiële schade lijdt, dan wel vermoedelijk lijden zal, en waarbij van de kant van de oudere sprake is van een vorm van gedeeltelijke of volledige afhankelijkheid. Het gaat hierbij om mensen van 65 jaar en ouder.
- **Oudermishandeling** is al het geweld dat door een (inwonend) meer- of minderjarig kind van het slachtoffer wordt gepleegd. Het geweld kan in alle verschijningsvormen voorkomen.
- **Eer gerelateerd geweld:** De term ‘aan eer gerelateerd geweld’ betekent dat het motief voor dit geweld te maken heeft met eerbescherming of eerherstel. Dat geweld kan overal plaatsvinden, dus ook buiten op straat, en niet alleen tegen de eigen gezins- of familieleden. In de praktijk blijkt dat eer als motief in eerste instantie moeilijk in te schatten is.

Geweld staat hierbij voor de aantasting van de persoonlijke integriteit waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de volgende verschijningsvormen:

- fysieke of lichamelijke mishandeling
- emotionele of psychische mishandeling
- seksueel geweld
- financiële uitbuiting, benadeling
- verwaarlozing
- schending van grondrechten

Huiselijke kring staat hierbij voor de relatie tussen de pleger/dader en het slachtoffer: (ex)partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden.

Huisvrienden wordt omschreven als: personen die een vriendschappelijke of professionele band onderhouden met het slachtoffer of met iemand uit de onmiddellijke omgeving.

In samenspraak met Veilig Thuis zijn standaard definities en voorbeelden opgesteld. Deze voorbeelden zijn gericht op de praktijk van het onderwijs en leerplicht.

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none">• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft.• (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe.• Poging tot verwuring.• Wapengebruik.• Geweld tijdens de zwangerschap.• (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van zorgafhankelijke kinderen en/of jong volwassenen.• Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking).• Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel.• Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrek of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt.• Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.• Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.• Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.• Een zorgafhankelijk kind en/of jong volwassene dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene.• Zorgafhankelijke kinderen en/of jong volwassenen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken.• Zorgafhankelijke kinderen en/of jong volwassenen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld /onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none">- Zorgafhankelijke kinderen en/of jong volwassenen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind/de jong volwassene bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze zorgafhankelijke kinderen en/of jong volwassenen structureel ingeperkt worden.- Ernstige verwaarlozing die voor zorgafhankelijke kinderen en/of jong volwassenen blijvende schade kan veroorzaken.- Zorgafhankelijke kinderen en/of jong volwassenen die een hoog schoolverzuim hebben.- Zorgafhankelijke kinderen en/of jong volwassenen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld.- Zorgafhankelijke kinderen en/of jong volwassenen die geregeld fysiek mishandeld worden.- Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-) partner stalking, huwelijksdwang, eengerelateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.